УДК 378.147:37.018.43:004

1. Педагогічні науки

Харченко Інна Іванівна,
доктор педагогічних наук,
професор кафедри державно-правових
дисциплін та українознавства
Сумський національний аграрний університет

ВИКОРИСТАННЯ ДІДЖИТАЛ-ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ АКТИВІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

У процесі підготовки майбутніх фахівців технічного профілю дедалі більшої актуальності набуває проблема зниження освітньої мотивації. В умовах цифрової трансформації освіти виникає потреба у пошуку ефективних інструментів, здатних активізувати навчальну діяльність студентів. Одним із перспективних напрямів є впровадження діджитал-інструментів у навчальний процес, які не лише урізноманітнюють освітній контент, а й сприяють підвищенню зацікавленості, самостійності та відповідальності здобувачів освіти.

Цифровізація освіти відкриває нові перспективи для практичного застосування здобутих знань. Використання віртуальних лабораторій і симуляційних платформ надає студентам можливість моделювати реальні інженерні ситуації в безпечному та контрольованому середовищі, що сприяє зростанню їхнього інтересу до навчання та підвищує мотивацію до подальшого професійного розвитку. Інтеграція цифрових технологій в освітній процес виступає важливим чинником активізації мотивації студентів технічних спеціальностей.

Освітня мотивація визначає рівень активності студента в навчальному процесі, його ставлення до майбутньої професії та здатність до саморозвитку. Для студентів технічних спеціальностей, де часто переважають складні теоретичні дисципліни, підтримка сталого мотиваційного фону є критично

важливою. Низька мотивація призводить до формального засвоєння знань, втрати інтересу та, зрештою, зниження якості підготовки фахівців.

Важливим питанням у тренді діджиталізації освітнього процесу є впровадження дистанційного та змішаного навчання з новими можливостями, які надають цифрові та хмарні технології. Однією з головних переваг використання цифрових технологій у процесі навчання є те, що викладач зможе контролювати не лише прикладну ефективність навчання, а й швидкість засвоєння матеріалу здобувачами; час, витрачений на виконання того чи іншого завдання; рівень розуміння нової інформації тощо (2, с. 152).

Дистанційне навчання повинного передбачати також різні види роботи, як в онлайн так і в оффлайн режимах. Саме діалоговий режим «студент-викладач» та «студент-студент» сприяє активізації процесу навчання та підвищує його інтенсивність. Специфіка дистанційного навчання накладає свій відбиток на технології, що використовуються. Насамперед, це пов’язано з функціями викладача, який виступає в якості координатора, допомагаючи студенту здобувати знання та застосовувати їх на практиці (1, с. 16).

Діджитал-інструменти — це цифрові ресурси та платформи, що застосовуються для організації, підтримки та контролю навчання. Серед найбільш ефективних для технічної освіти можна виокремити:

Платформи управління навчанням (LMS): Moodle, Google Classroom, Microsoft Teams — сприяють систематизації навчального процесу, забезпечують доступ до ресурсів, дозволяють проводити тести, обговорення, оцінювання.

Гейміфікація: впровадження ігрових механік (бейджі, рівні, змагання) підвищує інтерес до навчання, формує позитивне ставлення до дисциплін.

Онлайн-симуляції та віртуальні лабораторії: дають змогу відтворювати складні технічні процеси, що підсилює мотивацію через практичну значущість знань.

Мобільні додатки: допомагають вивчати терміни, розв’язувати задачі, повторювати матеріал у зручному форматі.

Використання штучного інтелекту: адаптивні системи підлаштовуються під рівень знань студента, стимулюючи його до подальшого розвитку.

Дослідження показують, що використання діджитал-інструментів підвищує: внутрішню мотивацію, завдяки персоналізованому навчанню, гейміфікованому підходу та можливості бачити власний прогрес; пізнавальну активність, оскільки цифрові платформи передбачають різноманітні інтерактивні формати: відеолекції, форуми, тести; самостійність і відповідальність, бо студенти мають змогу управляти власним освітнім маршрутом.

Водночас важливо уникати перевантаження цифровими інструментами та підтримувати педагогічну доцільність їх використання. Серед перешкод, які стримують повноцінне впровадження діджитал-інструментів, можна відзначити: недостатню цифрову компетентність викладачів; нерівний доступ студентів до інтернету та сучасних пристроїв; відсутність методичних рекомендацій щодо інтеграції цифрових ресурсів у зміст дисциплін технічного спрямування.

Ефективність впровадження діджитал-інструментів зростає за умови: поєднання традиційних та цифрових форм навчання; забезпечення постійного підвищення цифрової грамотності всіх учасників освітнього процесу; створення мотиваційного освітнього середовища з урахуванням індивідуальних потреб студентів.

Варто відзначити, що впровадження сучасних педагогічних технологій в освітній процес сприяє підвищенню мотивації студентів, покращує якість освітнього процесу та готує їх до викликів сучасного ринку праці. У результаті студенти стають більш залученими до навчання, отримують практичні навички та стають готовими до професійної діяльності. Це не тільки сприяє підвищенню мотивації студентів технічних спеціальностей, але й допомагає реалізувати концепцію освіти, орієнтованої на майбутні потреби ринку праці (3, с. 222).

Діджитал-інструменти мають значний потенціал для активізації освітньої мотивації студентів технічних спеціальностей. Вони сприяють формуванню

внутрішньої мотивації, розвиткові пізнавальної активності та самостійності, створюють умови для індивідуалізації навчання. Проте їх ефективність залежить від професійної готовності викладачів, технічного забезпечення здобувачів освіти і методичної обґрунтованості цифрових рішень.

Список літератури

1. Дембіцька С. В., Мястковська М. О., Мястковська Д. Я. Сучасні інформаційні технології як засіб активізації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти. *Збірник наукових праць Кам'янець-подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія педагогічна*. 2021. Вип. 27, С. 14–17. https://doi.org/10.32626/2307-4507.2021-27.14-17
2. Удич З. І., Шульга І. М., Миронова Л. А. Студентоцентричний підхід в умовах цифровізації навчання. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Вип. 56. Т. 2. С. 151-154. DOI https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/56.2.33
3. Харченко І.І. Ефективні технології для мотивації до навчання здобувачів освіти технічних спеціальностей. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2025. №1. С. 218 – 224. DOI https://doi.org/10.32782/apv/2025.1.31